

Vjesnik Вісник

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

Broj 85, 3/2023. / Номер 85, 3/2023.

ISSN 1847-327X

HOLODOMOR -
GENOCID NAD
UKRAJINSKIM
NARODOM

HVALA,
HRVATSKA!

HRVATSKI SABOR:
JEDNOGLASNO

ІСТОРИЧНА ПОДІЯ

ПАРЛАМЕНТ ХОРВАТІЇ ВИЗНАВ ГОЛОДОМОР ГЕНОЦИДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

28 червня 2023 року Парламент Хорватії ухвалив декларацію про визнання Голодомору 1932–1933 років геноцидом українського народу.

Парламент одноголосно 129 голосами ухвалив декларацію про визнання Голодомору геноцидом українського народу. Депутати привітали це рішення оплесками.

Президент України Володимир Зеленський

подякував хорватським законодавцям: «Вдячний Хорватії за це історичне голосування. Світ ніколи не змириться зі злочинами кремля — ні минулими, ні сучасними».

Перед цим декларацію підтримав Уряд Хорватії. Також у країні організували круглий стіл під назвою «Голодомор — геноцид українського народу».

POVIJESNI DOGADAJ

HRVATSKI SABOR JEDNOGLASNO IZGLASAO DEKLARACIJU O PRIZNAVANJU GLADOMORA (HOLODOMORA) GENOCIDOM NAD UKRAJINSKIM NARODOM

Declaracijom Hrvatski sabor priznaje Holodomor kao genocid nad ukrajinskim narodom zbog prisilno izazvane gladi koju je smisljeno i organizirano proveo komunistički staljinistički režim u Ukrajini 1932.-1933. godine.

Donošenje Deklaracije u Hrvatskom saboru 28. lipnja 2023. godine s galerije je pratio i veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Vasylj Kyrylyč s

pripadnicima ukrajinske nacionalne manjine RH, a zahvala je stigla i od predsjednika Ukrajine Volodimira Zelenskog: „Hrvatski sabor donio je Deklaraciju o priznavanju Holodomora 1932.-1933. genocidom nad ukrajinskim narodom. Zahvalan sam Republici Hrvatskoj na ovom povijesnom glasovanju. Svijet se nikada neće pomiriti sa zločinima Kremlja – ni prošlim ni sadašnjim“, poručio je Zelenski.

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrainska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія

Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com

MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:

Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka

Tisk: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк
Главни уредник: Oksana Martinjuk

Редакција:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Beć

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Beć

Lektor хрватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп’ютерна верстка: Антонія Буруш Маргета
Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš Margeta

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 ODŽANI IZBORI ZA ČLANOVE VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA
- 6 ДЕМОНСТРАЦІЯ В ЗАГРЕБІ НА ЗНАК ПРОТЕСТУ ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ ТЕРАКТИВ
- 6 PRVA MANIFESTACIJA UKRAJINSKO-HRVATSKE UDRUGE „GENERACIJA ZA HRABROST“
- 8 ВОКУН МОРА ЗА УКРАЇНУ
- 8 ШМАТОЧОК МОРЯ ДЛЯ УКРАЇНИ
- 9 10-ИЙ ВЕЧІР МОВИ І КУЛЬТУРИ ЧЕХІВ, СЛОВАКІВ ТА УКРАЇНЦІВ
- 9 У LIPOVLIJANIMA ODRŽANA 10. VEČER JEZIKA I KULTURE ČENA, SLOVAKA I UKRAJINACA
- 10 OTVOREN UKRAJINSKI DOM U VUKOVARU
- 11 „LJUBAV SVIMA“
- 12 OD LIPOVLIJANA DO BRODA PREKO VUKOVARA DO KRIŽEVACA
- 15 ODRŽANA 16. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE

Djelatnost naših društava

- 17 UKRAJINCI IZ KANIŽE AKTIVNO PROMOVIRAJU UKRAJINSKI NARODNI PLES
- 18 OLEKSANDR BALABKO – POČASNI ČLAN ŽIRIJA NA UMJETNIČKIM NATJECANJIMA U RIJECI
- 19 УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У РІЄЦІ: ЗУСТРІЧІ ТА ЗАХВАЛЬНИЦІ
- 22 МАЙСТЕР КЛАС «УКРАЇНСЬКА ТРАДИЦІЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ»
- 23 ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВУКОВАРІ
- 24 DANI UKRAJINSKE KULTURE 2023. U VUKOVARU
- 25 ODRŽAN SEDMI „DJEČJI FESTIVAL PJESME I PLESA“ U KOROĐU
- 26 МАНІФЕСТАЦІЯ «РАПСОДІЯ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЬОРІВ У ЗАГРЕБІ»
- 28 KPD UKRAJINACA „KARPATI“ IZ LIPOVLIJANA NA 7. GASTRO MANIFESTACIJI NACIONALNIH MANJINA U SIRAČU
- 28 OMILJENA TEMA NA NASTAVI MATERINSKOG JEZIKA
- 29 TRADICIONALNO 40. IZDANJE MEĐUNARODNE SMOTRE FOLKLORA „LIDAS“ U PLETERNICI
- 29 «КРАСА УКРАЇНИ» В СПЛІТИ
- 30 U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANO 59. BRODSKO KOLO
- 30 „LJEPOTA UKRAJINE“ U SPLITU
- 31 УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА НА XVIII ОГУЛІНСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ КАЗКИ
- 32 ДНІ СЛОВАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ОСІЄКУ

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 33 BOGOSLOVI IZ UKRAJINE U POSJETU ŽUPI UVIŠENJA SVETOG KRIŽA U SLAVONSKOM BRODU
- 34 U PODVINJU PROSLAVLJEN BLAGDAN SVETOG ANTUNA
- 35 SREDIŠNJI SUSRET GRKOKATOLIKA SLAVONIJE I SRIJEMA I RASELJENIH OSOBA IZ UKRAJINE

ODŽANI IZBORI ZA ČLANOVE VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA

Na temelju članka 6. Zakona o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici održanoj 30. ožujka 2023. godine donijela odluku o raspisivanju izbora za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Izbori su održani u nedjelju, 7. svibnja 2023. godine i bili su šesti po redu manjinski izbori od 2003. godine. Biralo se 339 vijeća koje su odabirali pripadnici 14 nacionalnih manjina, te 106 predstavnika. Jedina županija u kojoj se izbori nisu uspjeli održati jest Krapinsko-zagorska jer ondje nije bilo pravovljanih kandidatura.

Izbori su provedeni na 840 birачkih mjeseta širom zemlje. Na njima su izabrana vijeća i predstavnici u 19 županija, Gradu Zagrebu, 65 gradova i 116 općina. U provedbi izbora sudjelovalo je oko 6.000 osoba dok se procjenjuje da je njihovo provođenje stajalo oko milijun i pol eura.

Svaka od 22 nacionalne manjine nabrojene u uvodnom dijelu ustava imala je pravo birati lokalna ili regionalna vijeća ili predstavnike u jedinicama u kojima za to ispunjava minimalne zakonske preduvjete. U brojnim se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave biralo i po nekoliko vijeća ili predstavnika za različite nacionalne manjine. Na izborima 2023. godine 14 je nacionalnih manjina ispunilo uvjete za održavanje izbora za vijeća, a 19 za održavanje izbora za predstavnike pri čemu su brojne manjine birale i vijeća i predstavnike u različitim lokalnim ili regionalnim jedinicama. Zakon o pravima nacionalnih manjina propisao je da se vijeća nacionalnih manjina biraju u jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici manjina sudjeluju u ukupnom stanovništvu s najmanje 1,5 %, u općinama i gradovima na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine te u županijama na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine. Predstavnik nacionalnih manjina bira se pak u onim jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave na čijem području živi najmanje 100 pripadnika nacionalne manjine. Aktivno biračko pravo, to jest pravo birati članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, imaju hrvatski državlјani s navršenih 18 godina života koji su u registru birača upisani kao pripadnici nacionalne manjine ako ta nacionalna manjina ima pravo na vijeće, odnosno na predstavnika u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave. Birači iz redova pripadnika nacionalnih manjina osim toga moraju imati prijavljeno prebivalište na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj se izbori provode i važeću osobnu iskaznicu. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina biraju se radi ostvarivanja sudje-

lovanja pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima u općinama, gradovima i županijama za područja na kojima se biraju. Jednom izabrano i konstituirano, vijeće ima status neprofitne pravne osobe, a stječe ga upisom u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Izabrani predstavnik nacionalne manjine također se upisuje u Registar, ali ne stječe status pravne osobe.

Mandat odnosno prava i dužnosti članova vijeća nacionalnih manjina izabranih na izborima počinje danom konstituiranja vijeća nacionalnih manjina i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Mandat predstavnika nacionalnih manjina počinje prvog radnog dana koji slijedi nakon dana objave konačnih rezultata izbora i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Ukrajinska nacionalna manjina je na ovim izborima predložila svoje kandidate u svim mjestima za koje su izbori raspisani sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Nakon objave konačnih rezultata glasovanja na izborima za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina vidljivo je da su pripadnici ukrajinske nacionalne manjine izabrali dva (2) Vijeća i predstavnike u dva (2) grada i sedam (7) županija. Kako to obično s izborima kod nas u Hrvatskoj biva, ove šeste po redu manjinske izbore obilježila je veoma slaba izlaznost premda su pripadnici nacionalnih manjina imali prilike birati one koji će u iduće četiri godine najbolje predstavljati njihove interese.

U prilogu su konačni rezultati izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za ukrajinsku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj.

REZULTATI IZBORA

U Vijeće ukrajinske nacionalne manjine OPĆINA LIPOVLJANI izabrani su:

1. ANKICA MRKŠA 20
2. DANIJEL KONSTANKIJEVIĆ 16

3. DAVOR KRAVČUK 15
4. IGOR ŠTELJMA 14
5. PAVEL ARDAN 12
6. GORAN GORALJ 12
7. IVAN LALUŠ 11
8. IVICA MIŠKO 11
9. ANDRIJA MIŠKO 9
10. VLADIMIR MIŠKO 9

Ukupno birača: 102. Pristupilo glasovanju: 34 (33,33 %)

U Vijeće ukrajinske nacionalne manjine OPĆINA BOGDANOVCI izabrani su:

1. STEFAN BOJKO 15
2. VLADO MAZUR 13
3. DUBRAVKA MUDRI 13
4. STEFAN BEĆ 12
5. SANJA BILJNA 12
6. DAVOR LAGUDZA 12
7. SLAVEN MORHAN 12
8. MIROSLAV LEHOLAT 11
9. GENJO VOVK 10

Ukupno birača: 110. Pristupilo glasovanju: 21 (19,09 %)

Za predstavnika ukrajinske nacionalne manjine ZAGREBAČKA ŽUPANIJA izabran je:

1. ANDREJ PAVLEŠEN 5
2. Zamjenica: DARIYA PAVLEŠEN

Ukupno birača: 63. Pristupilo glasovanju: 5 (7,94 %)

Za predstavnika ukrajinske nacionalne manjine SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA izabran je:

1. MIRKO FEDAK 35
2. Zamjenica: MAJA KOVAČIĆ

Ukupno birača: 178. Pristupilo glasovanju: 35 (19,66 %)

Za predstavnika ukrajinske nacionalne manjine PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA izabran je:

1. VIKTOR KAMINSKY 11
2. Zamjenica: OLGA KAMINSKA

Ukupno birača: 103. Pristupilo glasovanju: 11 (10,68 %)

Za predstavnika ukrajinske nacionalne manjine BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA izabran je:

1. NIKOLA ZASTRIŽNI 15
2. Zamjenik: VLADO KAREŠIN

Ukupno birača: 128. Pristupilo glasovanju: 15 (11,72 %)

Za predstavnici ukrainke nacionalne manjine VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA izabrana je:

1. TETYANA KOCHNYEVA 44
2. Zamjenica: OLESJA RAGUŽ

Ukupno birača: 308. Pristupilo glasovanju: 44 (14,29 %)

Za predstavnici ukrainke nacionalne manjine SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA izabrana je:

1. TETYANA BORŠČAGIVSKA 2
2. Zamjenica: DIANA KLAIĆ

Ukupno birača: 53. Pristupilo glasovanju: 2 (3,77 %)

Za predstavnici ukrainke nacionalne manjine ISTARSKA ŽUPANIJA izabrana je:

1. NATALIYA PERICH 1
2. Zamjenik: ANATOLIY VARVARUK

Ukupno birača: 66. Pristupilo glasovanju: 1 (1,52 %)

Za predstavnika ukrajinske nacionalne manjine GRAD VUKOVAR izabran je:

1. IVAN ŠAREK 20
2. Zamjenica: LARISA UGLJEŠIĆ

Ukupno birača: 164. Pristupilo glasovanju: 20 (12,20 %)

Za predstavnika ukrajinske nacionalne manjine GRAD ZAGREB izabran je:

1. VIKTOR FILIMA 50
2. Zamjenica: MARIJA MELEŠKO

Ukupno birača: 303. Pristupilo glasovanju: 61 (20,13 %)

Nikola Zastrižni

ДЕМОНСТРАЦІЯ В ЗАГРЕБІ НА ЗНАК ПРОТЕСТУ ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ ТЕРАКТІВ

7 червня, після підриву росією Каховської ГЕС, Українська громада міста Загреба організувала акцію протесту. Українці та їхні хорватські друзі висунули вимоги до міжнародної спільноти: допомогти припинити геноцид та екоцид в Україні, підтримати країну в подоланні наслідків катастрофи, посилити санкції проти росії як держави-терориста.

Учасники тримали в руках фотографії руйнувань, спричинених повінню, плакати з написами #StopEcocideUkraine, #StopGenocideUkraine та #RussiaIsTerroristState і національну символіку.

Напередодні, 6 червня 2023 року, о 2:50, російські окупанти здійснили жахливий терористичний акт, підірвавши греблю Каховської ГЕС та зруйнувавши саму станцію і водосховище. Вода затопила близько 80 населених пунктів, в тому числі частково місто Херсон. Внаслідок підриву машинна зала ГЕС повністю зруйно-

вана та відновленню не підлягає. Постраждали тисячі людей, є загиблі, продовжують гинути тварини і риба. Екосистема зазнала тяжких наслідків, економіці України завдано серйозних збитків, які поки що тяжко оцінити. Станом на день публікації цього випуску рятувальні роботи тривають.

Українці всього світу продовжують звертатися до урядів і спільноти країн, у яких перебувають, інформуючи їх про ситуацію в Україні та закликаючи до підтримки. Цього разу Українська громада міста Загреба зібрала співвітчизників, щоб пройти маршем від центру міста до російського посольства та привернути увагу до російського теракту на Херсонщині. Демонстрація почалася біля Камінної брами, де запалили синій жовті свічки на пам'ять про загиблих. До учасників звернувся Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич, він також прокоментував останні події хорватським центральним телеканалам та іншим медіа.

Далі процесія з українськими прaporами та транспарантами пройшла Ілицею – центральною вулицею Загреба, співаючи Гімн України та викликаючи гасла «Слава Україні!», «RussiaGoHome!», «StopRussia!», «RussiaTerrorist!», «PutinTerrorist!», «PutinWarCriminal!» і «До зустрічі у Гаазі!». До демонстрантів приєднувались мешканці Загреба, що висловлювали підтримку та вітали українців відомим традиційним привітанням. Акція завершилась мітингом біля російського посольства, де виступили представники громади та українська молодь.

Марія Помазан

PRVA MANIFESTACIJA UKRAJINSKO-HRVATSKE UDRUGE „GENERACIJA ZA HRABROST“

U razdoblju od 3. do 13. lipnja 2023. u Domu hrvatskih branitelja u Puli članovi nedavno registrirane Ukrajinsko-hrvatske udruge prijateljstva „Generacija za hrabrost“ na čelu sa predsjednicom udruge Olgom Sakovskom orga-

nizirali su svoj prvi događaj - izložbu „Nasleđe“. Autorica eksponata je ukrajinska umjetnica, pjesnikinja i novinarka Vladyslava Jašnyk (1938.-2018.) koja je privatnu kolekciju slika i goblena izvezenih tehnikom "križić" ostavila kao

naslijede svojim potomcima. Umjetnost autorice je protkana životnim iskustvom i komponentom ljudskosti koju je nosila kroz čitav život u totalitarnom sovjetskom režimu. Preživjela je posljedice Holodomora i II. svjetskog rata kao i zabranjivanje ukrajinskog identiteta. Do kraja života se nadala da će Ukrajina skinuti okupatorske okove ruskog imperija i napokon postati neovisna država u kojoj živi miroljubiva i radišna nacija Ukrajinaca. Na izložbi su također izloženi radovi njene učenice i pranećakinje Oleksandre Kryštalj.

U svom emotivnom govoru na otvorenju izložbe Olga Sakovska govorila je o tradiciji i simbolici veza u Ukrajini, o ratu u Ukrajini i herojskoj borbi ukrajinskog naroda te je izrazila zahvalnost Gradu Puli i Istri što je velikog srca primila brojne Ukrajince koji taj grad i županiju doživljavaju drugim domom.

Posjetitelji su mogli saznati više o tradiciji veza u Ukrajini te razgledati narukvice, košulje, salvete, stolnjake i druge

rukotvorine kao i 3D papirnati model ukrajinskog simbola „Majka Božja“ a sve je bilo popraćeno i prigodno pripremljenim informativnim materijalima. Za dizajn i postavljanje izložbe zaslужne su osim inicijatorice Olge Sakovske članice udruge Olena Yežova, Jevgenija Osaulenko te Oksana Zahoriy Huremović i Khrystyna Zahorij.

Nakon otvorenja održana je i radionica veza za djecu koja su uživala u radoći druženja pod vodstvom Natalije Kryvoručko.

Izložbi su prisustvovali supruga veleposlanika Ukrajine u Hrvatskoj Nina Kyrylyč, gradonačelnik Pule Filip Zoričić, pročelnica Upravnog odjela za talijansku nacionalnu zajednicu i druge etničke skupine Istarske županije Tea Batel te predstavnici ukrajinske manjine iz Zagreba koji su došli podržati ovaj događaj, zaželjeti sreću i uspješan rad novoj udrudi koja je postala prvom takvom udrugom osnovanom u Istri.

Maria Pomazan

BOKUN MORA ZA UKRAJINU

Poznanstvo je krenulo u prvom tjednu ruske agresije na Ukrajinu. Hrvati dobro znaju što je rat. Bezbroj poziva primili smo od državljana Ukrajine, a još više poziva je bilo o pružanju pomoći od Hrvata. Jedan od poziva bio je poziv g. Žarka Bučića, umjetnika kojeg inspirira more.

Rođen u prekrasnom Omišu, živi i radi u Zagrebu. More mu je u srcu, u krvi i u njegovim platnima. Umjetnik je svoje slike izložio u predvorju jednog od poznatih zagrebačkih hotela. Bilo tko je imao priliku sjesti u centru Zagreba i uživati u kavici s pogledom na more i brodove s nazivima ukrajinskih gradova. Radovi gospodina Bučića mirišu na more, borovinu, toplinu sunca i cvrkut cvrčaka. Oko veseli raznolikost ribarskih brodova i hrabri pojava gospodara mora - ribara.

Kad je u Zagrebu prvi puta čuo ukrajinski jezik, gospodin

Žarko Bučić zamolio je djevojku za pomoć, da mu napiše imena okupiranih gradova Ukrajine na njezinom materijalnom jeziku. Hrabrost Ukrajine, nesalomljivost gradova i vjera naroda inspirirali su umjetnika da stvori seriju radova "Bokun mora za Ukrajinu". Pod pokroviteljstvom Veleposlanstva Ukrajine u Hrvatskoj i uz potporu Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, umjetnik priređuje niz izložbi u knjižnicama grada Zagreba.

Seriju radova posvećenih Ukrajini gospodin Bučić planira predstaviti u Ukrajinskom domu u Zagrebu. Sretni smo što smo se susreli i surađujemo sa gospodinom Žarkom Bučićem. Nadamo se da će u skoroj budućnosti umjetnik biti inspiriran i pobjedom Ukrajine!

Lyudmyla Voloshyna

ШМАТОЧОК МОРЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

З найомство почалось в перший тиждень агресії росії на Україну. Хорвати добре знають, що таке війна. Майже в однаковій кількості приймали дзвінки від громадян України, а то й більше про допомогу від хорватів. Одним з них був дзвінок Жарко Баучича, художника, якого надихає море.

Народжений в прекрасному містечку Оміш, він живе та працює в Загребі. Море у нього в серці, в крові та на полотнах. Свої картини художник виставив в холі одного з відомих загребських готелів. Тепер Кожен має можливість в центрі міста Загреба насолоджуватись кавою «з поглядом на море» і кораблями з назвами. Від робіт пахне морем, сосною, відчувається тепло сонця та стрекотіння цикад. Око радіє від різноманіття риболовних човників та мужнього вигляду господаря моря – риболова.

Вперше почувши українську мову в місті Загребі, пан Жарко Баучич звернувся за допомогою до дівчинки, щоб написала йому на рідній мові назви окупованих міст України. Мужність України, незламність міст та віра

люді надихнули митця на серію робіт «Bokun mora za Ukrajinu». Під патронатом Посольства України в Хорватії та за підтримки Української громади міста Загреба художник організовує ряд виставок в бібліотеках міста Загреба.

Серію робіт, присвячених Україні, художник планує подарувати Українському дому в Загребі. Ми щасливі знайомству та співпраці з паном Жарком Баучичем. Сподіваємося, що в недалекому майбутньому його надихне Перемога України!

Людмила Волошина

10-ИЙ ВЕЧІР МОВИ І КУЛЬТУРИ ЧЕХІВ, СЛОВАКІВ ТА УКРАЇНЦІВ

В основній школі імені Йосипа Козарца в Липовлянах протягом багатьох років вивчають мову і культуру національних меншин чехів, словаків та українців, а наприкінці навчального року презентується робота вчителів і учнів, які відвідують уроки мови та культури.

Отже, 5 червня 2023 року в Основній школі в Липовлянах відбувся вже 10 вечір мови і культури чехів, словаків та українців. Численні гості мали змогу почути вірші та пісні чеською, словацькою та українською мовами, подивитись вистави і танці.

Учні, які вивчають у школі українську мову та культуру разом із своєю вчителькою Тетяною Ласик Жагар, підготували пісні "Україночко моя", "Зацвіла в долині

червона калина", "Ой, на горі жито" і "Одна калина", вірші українських письменників, танок та презентацію про символіку України. Діти дуже гарно презентували українську мову та культуру, зокрема Анна Марія Карпа, учениця 7. класу, яка прекрасно відспівала пісню "Одна калина". Сцена була прикрашена вишитими рушниками, ляльками в народному одязі та іншими сувенірами чехів, словаків та українців. Усі отримали велике задоволення від чудового вечора, але найщасливішими були учні, які дуже старалися і вкладали в це і своє серце, в якому особливе місце займає їхня праобразківщина Україна.

Тетяна Ласик Жагар

U LIPOVLJANIMA ODRŽANA 10. VEČER JEZIKA I KULTURE ČEHA, SLOVAKA I UKRAJINACA

Кao i svake godine, krajem nastavne godine u Osnovnoj školi Josipa Kozarca u Lipovljanim, učenici koji izučavaju manjinske jezike i njeguju kulturu po Modelu C u školi, posebnom manifestacijom prikazuju što su u protekloj nastavnoj godini naučili. Ove godine, 5. lipnja u prostorijama škole učenici su na zanimljiv način prikazali bogatstvo svoje kulture.

Pod vodstvom svoje učiteljice Tatjane Lasek Žagar, polaznici izučavanja ukrajinskog jezika i kulture u Lipovljanim pokazali su zavidno znanje i pjevanjem, plesom.

Izučavanje manjinskog jezika i kulture pri ovoj Osnovnoj školi obavlja se kod češke, slovačke i ukrajinske nacionalne manjine.

Ivan Semenjuk

OTVOREN UKRAJINSKI DOM U VUKOVARU

U organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar, 31. svibnja 2023. godine svečano je otvoren Ukrajinski dom u Vukovaru.

Otvorenje Ukrajinskog doma u Vukovaru je izuzetan i važan povijesni događaj za Ukrajince u Republici Hrvatskoj jer svjedoči o postojanju i aktivnom životu Ukrajinaca kako u gradu Vukovaru i Vukovarsko-srijemskoj županiji, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj kao jedne od najstarijih ukrajinskih dijaspora u svijetu. Potvrda tome su i spomenici velikim ukrajinskim kulturom i književnosti Ivanu Franku u Lipiku i Lovranu te Tarasu Ševčenku u Zagrebu i Lipovljanim.

Posebnost Ukrajinskog doma u Vukovaru je ta da je to prva nekretnina u vlasništvu jedne ukrajinske organizacije te je jedno od prostornih rješenja za rad na očuvanju kulturne autonomije Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Budući je ideja o izgradnji Ukrajinskog doma u Vukovaru pokrenuta još 2008. godine inicijativom lokalnog članstva UKPD „Ivan Franko“ Vukovar jer je u to vrijeme najviše Ukrajinaca živjelo u Vukovarsko-srijemskoj županiji u odnosu na ostatak Hrvatske. Također, u blizini se nalazi veliki broj Ukrajinaca u Vojvodini te Bosni i Hercegovini, Vukovar je bio središte okupljanja Ukrajinaca iz regije.

U izgradnji Ukrajinskog doma u Vukovaru veliki je doprinos članova UKPD „Ivan Franko“ Vukovar te Ukrajinske zajednice RH koji su nesebično izdvajali i svoje vrijeme, ali i velika finansijska sredstva kako za uklanjanje tada postojeće ruševne kuće, tako i za izgradnju nove zgrade. Osim Ukrajinaca iz Republike Hrvatske, izgradnju Doma potpmogla je i ukrajinska dijaspora iz Australije i Kanade, Svjetski kongres Ukrajinaca, ali bez Republike Hrvatske i velike finansijske potpore njezinih institucija poput Savjeta za nacionalne manjine, Fonda za obnovu i razvoj Grada Vukovara, Vukovarsko-srijemske županije te Grada Vukovara koji ne

samo da je u ključnom momentu osigurao sredstva za završetak zgrade, već i pomogao pravnim savjetovanjima jer je izgradnja neko vrijeme mirovala, a u međuvremenu je došlo do nekoliko izmjena zakona o gradnji.

Događaju otvorenja Ukrajinskog doma u Vukovaru prisustvovali su veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Njegova Ekspelencija Vasylj Kyrylyč, izaslanik predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića i gradonačelnik Grada Vukovara Ivan Penava, izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske Zvonko Milas, saborski zastupnik 12 nacionalnih manjina Veljko Kajtazi, potpredsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske Vladimir Ham, zamjenik vukovarsko-srijemskog župana Franjo Orešković, predsjednica Fonda za obnovu i razvoj Grada Vukovara Ljiljana Blažević, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin, svi dosadašnji predsjednici Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, predsjednici ukrajinskih udruga - članica Ukrajinske zajednice RH te brojni drugi gosti iz zemalja regije.

Ljiljana Blažević, predsjednica Fonda za obnovu i razvoj Grada Vukovara rekla je kako je Fond sredstvima iz državnog budžeta u izgradnju Doma implementirao 100 tisuća eura, dok je ukupan iznos bio duplo veći.

Izaslanik predsjednika Republike Hrvatske i gradonačelnik Grada Vukovara Ivan Penava izrazio je zadovoljstvo realizacijom ovoga projekta, naglasivši dobru suradnju sa predstavnicima svih nacionalnih manjina u gradu Vukovaru.

Nakon svečanog blagoslova i posvećenja Ukrajinskog doma, koje je odslužio mjesni grkokatolički župnik o. Oleg Zakačluk, prisutnima se obratio veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj NJ.E. Vasylj Kyrylyč i proglašio Ukrajinski dom u Vukovaru otvorenim.

Prije samog čina proglašenja Ukrajinskog doma otvorenim, veleposlanik Ukrajine je u ime Verhovne Rade Ukrajine uručio Počasnu povelju i medalju za posebne zasluge za ukrajinski narod prvom predsjedniku Ukrajinskog kulturno-pro-

svjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar Vasilju Vorasu koji je više od deset godina bio predsjednik Udruge te inicijator kupnje zemljišta i gradnje Ukrajinskog doma u Vukovaru.

Nadamo se kako će se ovaj Ukrajinski dom u Vukovaru

uspješno koristiti mnogo godina s ciljem očuvanja identiteta i kulturne autonomije ukrajinske nacionalne manjine kako u Republici Hrvatskoj tako i u regiji.

Davor Lagudza

„LJUBAV SVIMA“

Dan škole OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina

19. svibnja 2023. godine, nakon trogodišnje stanke zbog COVID-a 19, učenici, nastavnici i djelatnici OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina, svečano su proslavili Dan Općine Bebrina i Dan škole, s temom "Ljubav svima".

Svečanost je započela polaganjem vijenaca kod spomenika hrvatskim braniteljima, zatim je služena sveta misa u župnoj crkvi sv. Marije Magdalene u Bebrini za sve poginule i nestale hrvatske branitelje. Nakon polaganja vijenaca održana je svečana sjednica Općinskog vijeća. Sjednici su nazočili župan Brodsko-posavske županije dr.sc. Danijel Marušić, saborski zastupnik i predsjednik Županijske skupštine Brodsko-posavske županije Pero Čosić, saborska zastupnica Ankica Zmaić, te brojni načelnici prijateljskih općina iz Brodsko-posavske županije.

Nakon svečane sjednice, u Osnovnoj školi "Antun Matija Reljković" u Bebrini upriličen je svečani koncert u izvedbi učenika. U priredbi su sudjelovali učenici područnih i matične škole. Gledatelje je oduševio školski zbor koji je izveo pjesme o ljubavi. Učenici su prikazali ljubav kroz pjesmu, ples, glazbu, glumu.

Prekrasnu točku predstavili su učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u ovoj školi. Djeca su pripremila pjesmu "Molitva za Ukrajinu" koju su izvele Marta Varoščić, Ivana Jakić i Agata Stašuk dok su drugi učenici upotpunili pjesmu koreografijom.

Svaka izvedena točka u programu zračila je ljubavlju, poštovanjem, zajedništvom i željom za mirom u svijetu.

Teo Piteša

OD LIPOVLJANA DO BRODA PREKO VUKOVARA DO KRIŽEVACA

Gotovo od samog osnutka Katedre za ukrajinski jezik i književnost zagrebačkog Filozofskog fakulteta njeguje se tradicija da studenti ukrainistike odlaze na terensku nastavu na kojoj se pobliže upoznaju s bogatom ukrajinskom kulturom. Prilika je to da se kušaju ukusna ukrajinska jela: pirogi, vareniki, borčč, kijevski odrezak ili lavovski sirnik... No možda više od svega navedenog, terenska je nastava onaj presudan trenutak kada se studenti ukrainistike međusobno

zbliže i istinski zaljube u Ukrajinu, oslobođe straha i progovore ukrajinskim jezikom; uz pogreške, naravno, ali stapajući se u ukrajinsku jezičnu sredinu, progovore ukrajinski s izvornim govornicima, sklapajući pritom prijateljstva koja se nerijetko održe i godinama nakon tih susreta.

Lavov i Kijev godinama su tako generacije zagrebačkih ukrainista dočekivali raširenih ruku i osvajali svojim šarmom, svaki na svoj neponovljiv način. Međutim, onda je

stigla pandemija, a potom i 24. veljače 2022.

No već dvije godine zaredom hrvatski Ukrajinci ne dopuštaju zagrebačkim ukrainistima da budu lišeni tog jedinstvenog doživljaja Ukrajine. Stoga se u ponedjeljak, 29. svibnja, mala, ali vesela skupina studenata druge godine ukrainistike, uputila put Slavonije i Srijema u potragu za ukrajinskim potomcima ne bi li se iz prve ruke upoznali s ukrajinskom baštinom koju čuvaju od zaborava.

Na putu prema Slavonskom Brodu svratili smo prvo u Lipovljane, pitomo mjesto gdje uz mnoge nacionalne manjine žive i Ukrajinci. Dočekali su nas ljubazni domaćini, gospodin Ivan Semenjuk, predsjednik KPD Ukratinaca „Karpati“ te župnik, vlč. Nikola Stupjak. Posjetili smo tamošnju župnu crkvu u kojoj nam je vlč. Nikola ukratko ispričao o njezinoj povijesti, doseljenju Ukratinaca na područje Lipovljana te nas podsjetio tko su to grkokatolici i po čemu se razlikuju od rimokatolika. Usljedio je i susret s ostalim članovima Društva, a počastili smo se i pravim ukrajinskim varenicima s vrhnjem. Hvala panji Štefki koja ih je pripremila samo povodom našeg dolaska. Prije nego što smo se oprostili od dragih domaćina valjalo je zastati pokraj poprsja Tarasa Ševčenka koji se smjestio pokraj kaline, a onda se i fotografirati za uspomenu na taj lipovljanski susret.

Put nas je dalje vodio prema Slavonskom Brodu gdje smo proveli ugodno poslijepodne s Katarinom Rašić, studenticom pete godine ukrainistike i germanistike koja nam je bila vodič. A predvečer smo se uputili na vrlo originalan plesni doček koji su nam priredili domaćini UKPD „Ukra-

jina“, njihov predsjednik Vlado Karešin, voditelj i koreograf Ivica Kševi te gospodin Nikola Zastrižni. Zauzevši najbolja mjesta koja su bila pripremljena samo za nas, uživali smo u koreografijama ukrajinskih plesova koje su izvodili plesači mlađe, a onda i starije skupine folkloruša. Posebno nas se dojmio ukrajinski hopak, koji svojim brzim i oštrim pokretima, skokovima i čučnjevima, iziskuje od plesača visoku tjelesnu spremnost. Djeca dolaze na probe iz okolnih mjesta i nije im teško, govori nam ponosno gospodin Karešin. A uz male Ukrajince, plešu i djeca koja nemaju ukrajinske korijene, ali ih je osvojio ukrajinski ples. Treba li uopće napomenuti da je susret s Brođanima završio zajedničkim plesom folkloruša i zagrebačkih ukrainista. Hvala im na tome, bili su sjajni!

Nakon Slavonskog Broda otisnuli smo se i do Vukovara gdje su nas ugostili predstavnici UKPD „Ivan Franko“, među ostalima, gđa Marija Semenjuk Simeunović, gđa Tetjana Ramač, Davor Lagudza, kao i naša studentica, Vukovarka, Katarina Jovakarić. Oduševio nas je posjet samostanu sestara vasilijanki te susret s ukrajinskom sestrom Navkratijom koja nas je provela kroz bogatu zbirku različitih eksponata koji svjedoče o prisutnosti ukrajinske zajednice na ovim prostorima, od starinskog alata preko pisaničica do ručnog rada sa Ševčenkovim Zapovitom.

O tamošnjoj ukrajinskoj zajednici te grkokatoličkoj župi saznali smo i od župnika vukovarske grkokatoličke župe, vlč. Olega Zakaljuka, a imali smo priliku pogledati i zanimljivu izložbu njemačkog slikara i svećenika Siegera Ködera. Bili smo i među prvim posjetiteljima novog Ukrajinskog doma,

s lijepo uređenim i suvremeno opremljenim društvenim prostorijama koje će zasigurno pridonijeti kvalitetnijem radu tamošnje ukrajinske zajednice. Iz prve ruke možemo potvrditi da je akustika tog prostora iznimna jer sa svih strana odjevali su zvuci ukrajinske narodne pjesme koju su domaćini zapjevali nama u čast.

Prije nego što smo se oprostili od Vukovara, kratkom šetnjom svojim gradom proveli su nas Katarina i Davor (našeg Romka pamtimo još kad je kao student Sveučilišta u Lavovu pomagao u izvođenju terenske nastave u Ukrajini). Hvala im oboma na tome.

Novi dan – nova destinacija. Prije povratka u Zagreb posjetili smo i Križevce. Ovdje ne živi ukrajinska manjina, ali je u prekrasnoj katedrali s bogatim biskupskim dvorom i knjižnicom sjedište Križevačke eparhije, odnosno biskupije Grkokatoličke crkve. U ovdašnjoj se knjižnici čuvaju čak tri inkunabule i mnoštvo knjiga iznimne vrijednosti koje su na ovaj ili onaj način povezane s Ukrajinom, stoga je to mjesto iznimno bitno za Ukrajince u Hrvatskoj. S biskupom se ovaj put nismo sreli, ali nas se dojmila ljepota križevačke neogotičke katedrale, njezina ikonostasa, vitraja, zidnih oslika i grandioznost čitavog kompleksa. Zahvaljujemo sestri Magda-

leni koja nas je ugostila.

Po povratku iz katedrale prošetali smo križevačkim ulicama (hvala gospodi Vlasti koja nas je provela gradom), putem se popeli na vidikovac, svratili do novootvorene zvjezdarnice i pomalo umorni, ali zadovoljni, uputili se put Zagreba.

U sklopu višednevne ovogodišnje terenske nastave posjetili smo i izložbu ukrajinskih vezenih košulja koja je priređena u Ukrajinskom domu u Zagrebu. Hvala gđi Mariji Maleško, gđi Marini Žuravelj i g. Viktoru Filimi koji su nam omogućili posjet i organizirali stručno vodstvo na ukrajinskom jeziku.

Rado smo se odazvali i na poziv veleposlanika Ukrajine u Republici Hrvatskoj, Njegove Ekselencije g. Vasilja Kiriliča da posjetimo ukrajinsko veleposlanstvo. Zahvaljujemo na ugodnom i zanimljivom poslijepodnevnu, a posebice na bogatoj donaciji knjiga, namijenjenih zagrebačkoj ukrajinstici.

Naposljeku, najsrdačnije zahvaljujemo gospodi Mariji Semenjuk Simeunović na koordinaciji i organizaciji posjeta zagrebačkih ukrajinista ukrajinskim zajednicama, a onda i svim članovima spomenutih zajednica i samozatajnim ljudima koji su nam boravak učinili ugodnim i omogućili da doživimo taj jedinstven doživljaj Ukrajine ovdje, u Hrvatskoj.

U ime sudionika ovogodišnje terenske nastave, Domagoj Kliček

ODRŽANA 16. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE

Pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine RH, u suradnji s Veleposlanstvom Ukrajine u RH, Općinom Lipovljani, Narodnom knjižnicom i čitaonicom Lipovljani, od 9. do 11. 6. 2023. godine u Lipovljanima održana je 16. središnja manifestacija Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Prema Odluci Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH, svake godine se ova manifestacija održava u drugom mjestu gdje organizirano živi ukrajinska dijaspora. U Lipovljanim je održana prva manifestacija nakon osnivanja Ukrajinske

zajednice RH, a ovo je treća koja se održava u našoj sredini.

Prvi dan, 9. lipnja u Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani otvorena je izložba slika pod nazivom „Sto dana herojskog otpora Ukrajinaca protiv brutalne agresije Rusije“, koju je otvorio prvi savjetnik Veleposlanstva Ukrajine u RH Andrij Lupak. U svom izlaganju, ukratko je upoznao sa ratnom stvarnošću u Ukrajini koju prikazuju izložene slike a odnose se na prve dane agresije Rusije na Ukrajinu. Fotografije su djelo fotografa koji je nažalost, poginuo na ovom zadatku.

U nastavku programa, vođena je diskusija na temu „Ukrajinska kultura u dijaspori i uvjetima rata u Ukrajini“, koju je vodila profesorica ukrajinstike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, dr.sc. Daryja Pavlešen. Svojim izlaganjima sudjelovali su Andrij Lupak, prvi savjetnik Veleposlanstva Ukrajine u RH, Đuro Vidmarović, prvi Veleposlanik RH u Ukrajini, Katarina Jovakarić, studentica ukrajinstike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Ivan Semenjuk, predstavnik treće generacije doseljenih Ukrajinaca u RH, te Nikola Horvat, načelnik Općine Lipovljani.

Izlaganja su se odnosila na neočekivanu agresiju na Ukrajinu, te u sklopu toga, što se poduzimalo u cilju olakšavanja teškog stanja za Ukrajince. Bila je spomenuta i poveznica između te agresije s agresijom na Hrvatsku, organiziranje i pružanje pomoći izbjeglim Ukrajincima, organiziranje prosvjeda, pružanje financijske i druge pomoći Ukrajini.

Drugi dan, 10. lipnja u Društvenom domu općine Lipovljani održan je koncert kulturno-umjetničkog stvaralaštva udruga-članica Ukrajinske zajednice RH, na kojem su prikazani ukrajinski plesovi i pjesme.

Program je otvorila pjevačka skupina domaćina, KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani pjevanjem himni RH i Ukrajine, nakon čega je sve prisutne pozdravio predsjednik „Karpata“ Ivan Semenjuk, a potom i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin. Svim sudionicima na njihovom dolasku u ime načelnika Općine Lipovljani, zahvalila se direktorica Turističke zajednice Općine Lipovljani Marijana Musij, te otvorila koncert.

Prvo su nastupili domaćini pjevanjem ukrajinskih pjesama

te temperamentnim plesom „Kozačok“ u izvedbi plesne skupine. Nakon toga, ugodno je iznenadio publiku lijepom izvedbom ukrajinskih pjesama ansambl „Šćedryk“ iz Zagreba koji je predstavljao Ukrajinsku zajednicu Grada Zagreba. U nastavku uslijedila su dva ukrajinska plesa „Hopak“ i „Mi Ukrajinci“ u izvedbi plesne skupine „Taras Ševčenko“ iz Kaniže. Iz Osijeka je nastupila dječja plesna skupina s ukrajinskim narodnim plesom „Čerevyčky“, te solistica Marianna Grab koja je izvela na flauti poznatu ukrajinsku narodnu pjesmu. Članovi UKPD „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda predstavili su se pjevačkom skupinom koja je otpjevala a kapela ukrajinske pjesme, dok je mlađa plesna skupina otplesala ples „Kolomyjka“, a starija plesna skupina izvela je ukrajinski narodni ples „Hopak“.

Članovi UKPD „Ivan Franko“ iz Vukovara nastupili su mješovitim zborom pjevajući tri ukrajinske pjesme.

Po završetku koncerta, uslijedila je podjela zahvalnica svim sudionicima zajedno s prigodnim poklonima, te zajedničko druženje uz ukrajinsku glazbu u izvedbi ukrajinske grupe „Zabava“ iz Kule.

Treći dan manifestacije počeo je služenjem svete mise za mir u Ukrajini u grkokatoličkoj crkvi Bezgrešnog začeća svete Ane u Lipovljanim, a koju je vodio biskup križevački Milan Stipić. Istovremeno, za vrijeme služenja svete mise, organizirana je i prva pričest za Nikol Lasek, a nakon toga uslijedilo je polaganje cvijeća ispred spomenika velikaru ukrajinske književnosti Tarasu Ševčenkou, te druženje i razgovor vjernika s biskupom križevačkim mons. Milanom Stipićem.

Ivan Semenjuk

UKRAJINCI IZ KANIŽE AKTIVNO PROMOVIRAJU UKRAJINSKI NARODNI PLES

Naporan i marljiv rad članova Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ iz Kaniže vidi se kroz poziva drugih društava s kojima se sklapa prijateljstvo na nastupima i na različitim kulturnim događanjima.

Tako su članovi UKPD „Taras Ševčenko“ 13. svibnja uspješno nastupili u Paklenici, gdje redovito dolaze oko 15 godina. Manifestacija u Paklenici pod nazivom „Gospa Fatimska“ održava se na blagdan Gospe Fatimske. To je jedna od zaista velikih međunarodnih smotri folklora u Hrvatskoj. Ukrajinci iz Kaniže otplesali su najpoznatiji ukrajinski narodni ples „Hopak“ i oduševili gledatelje. Nakon nastupa dobili su pozive za sudjelovanje na kulturnim događanjima u Hrvatskoj i BiH.

3. lipnja UKPD „Taras Ševčenko“ šesti put odlazi u Hruševac Kupljenski na smotru „Susret puhačkih orkestara i KUD-ova“ na XXIV. tradicionalni susret umjetničkih društava „Hruševac 2023.“ Plesna skupina pleše „Hopak“ jer je to najatraktivniji ples i svi ga rado gledaju. Publika oduševljena, velikim aplauzom ispraćaju plesače s pozornice.

Plesači UKPD „Taras Ševčenko“ odlaze u Velike Zdence na poziv češkog društva na manifestaciju Dani Češke kulture.

Mladi plesači ponovno oduševljavaju publiku i dobivaju pohvale i pozive od drugih društava na njihove manifestacije. Na toj manifestaciji sudjelovalo je 5 čeških društava i ukrajinsko iz Kaniže.

4. lipnja u ukrajinskoj grkokatoličkoj crkvi u Kaniži održana je Prva sveta pričest djece iz Kaniže i Šumeća. Misu je predvodio biskup križevački mons. Milan Stipić, a zajedno s biskupom služili su svećenik Andrij Lučin iz Kaniže, dekan iz Lipovljana Nikola Stupjak i đakon iz Slavonskog Broda. Na svečanosti su sudjelovali članovi udruge „Taras Ševčenko“ u ukrajinskim narodnim nošnjama i tako su uveličali događaj.

Društvo zaista naporno radi pod čvrstom i spretnom rukom njihovog bivšeg predsjednika i koreografa Željka Hasa koji također uvijek daje potporu plesačima i kada netko nedostaje, pleše s njima te dokazuje da godine nisu važne ako nešto zaista voliš a on je jedan od primjera jer već sigurno 30 godina pleše: 20 godina u UKPD „Taras Ševčenko“, a 10 godina plesao je u Slavonskom Brodu, prije Domovinskog rata. Djeca ga slušaju i podržavaju, također i svi članovi Predsjedništva Udruge, a nadamo se da će tako i ostati.

Mirjana Has

OLEKSANDR BALABKO – POČASNI ČLAN ŽIRIJA NA UMJETNIČKIM NATJECANJIMA U RIJECI

Oleksandr Balabko jedan je od onih koji uskrsava ukrainško

Kulturološka, dokumentarna, istraživačka i putopisna proza u Ukrajini se malo njegovala. Ali ipak, u Ukrajini je zastupljena u književnim djelima Oleksandra Balabka. On putuje svijetom i traži dokaze ukrajinske prisutnosti izvan Ukrajine. I nalazi ih! Ovo je na egzotičnom otoku Capri, koji se u ukrajinskoj književnosti "poistovjećuje" s imenom Mihajla Kociubinskog. On ga nalazi u Francuskoj, u Mouženi, gdje je živio Volodymyr Vynnyčenko. Ako na kartu stavite ukrajinske književne prijestolnice izvan Ukrajine, onda je ove glavne gradove posjetio neumorni i radoznali putnik Oleksandr Balabko. On ne vidi nikakve negativnosti koje se javljaju u bilo kojem ljudskom životu. Lijepa je staromodna osoba, kao da nije iz našeg vremena. Osoba koja se zna iskreno diviti, koja zna vidjeti dominantnu ljepotu u čovjekovom životu, njegove knjige su predodređene za uspjeh. Njegov "Sinjer Nikola", tj. Mikola Gogolj - u Rimu, Marija Baškirtseva u Nici, Vynnyčenko u Muženi i Mihajlo Kociubinski - na Kapriju.

Oleksandr Balabko o Solomiji Krušelnickoj - novi odraz, moderan oblikom i stilom, istraživanje stotinu "Leptira" Krušelnické, stotinu izvedbi "Madame Butterfly", koja povlači zavjesu boemskog života pjevačice, punog velikog trijufa i velika drama. U 2022. godini, pod pokroviteljstvom UNESCO-a, svijet umjetnosti počastio je i nastavlja poštivati

150. obljetnicu rođenja pjevačice - Obljetnički dar Oleksandra Balabka pod naslovom "Kimono za Leptira", izdavačke kuće Bulkrek izvrsna je prilika da široki krug čitatelja upozna osobnost Solomije Krušelnické.

Dakle, sve druge Ukrajince rasute po svijetu, koje je ovaj znatiželjni putnik prepoznao i pokazao riječima, on je otkrio kao kulturnu stvarnost koja kao da je uskrsnula. Jer postoji takav obrazac: ako je nešto postojalo u svijetu, ali je neopisano (a to su ljudi, događaji, stvarnost), onda je umrlo. A Oleksandr Balabko je jedan od onih koji uskrsava. On uskrsava ukrainške tragove, imena zemalja, ljudi izvan Ukrajine i hvala Bogu što imamo takve knjige i tako energičnog i predanog autora kao što je Oleksandr Balabko.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Dnjipro" - Rijeka pozvalo je samog autora romana na predstavljanje knjige "Kimono za Leptira". Hrvatski Ukrajinci imali su priliku pogledati i poslušati autorov prikaz romana u sklopu Sedmog ukrajinskog festivala pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti u gradu Rijeci koji je održan u razdoblju od 22. - 25. lipnja 2023. godine. Autor je očarao prisutne svojim izlaganjem o životu i karijeri ukrajinske operne pjevačice Solomije Krušelnické koja je svojim glasom i nastupima stekla ugled i veliki autoritet širom Europe i svijeta početkom 20. stoljeća. Prisutni su imali mogućnost saznati zanimljive detalje o privatnom životu i postignućima u glazbenoj karijeri omiljene ukrajinske operne pjevačice, a neki su i kupili knjigu Oleksandra Balabka „Kimono za Leptira“ koja je bila promovirana u Rijeci.

Članovi UKPD „Dnjipro“ Rijeka se nadaju daljnjoj suradnji s Oleksandrom Balabkom te očekuju njegove nove knjige.

Olga Kamińska
Korišten materijal iz časopisa "Znamenitosti Ukrajine".
Povijest i kultura.

УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У РІЄЦІ: ЗУСТРІЧІ ТА ЗАХВАЛЬНИЦІ

Непомітно промайнули чотири червневих дні, насилені подіями VII Міжнародного фестивалю української пісні, музики, танцю та образотворчого мистецтва в хорватській Рієці. Завдяки режисерському таланту його незмінної організаторки та натхненниці народної артистки України Ольги Камінської – це не тільки яскрава подія в житті українців, об'єднаних в культурно просвітницьке товариство «Дніпро» – Рієка, яке вона очолює, та їх побратимів з інших міст, а також місцевих українців і тих, які недавно знайшли прихисток у Хорватії від новітньої російської агресії... Насамперед – це свято дало їм усім можливість зустрітися з людьми, які прибули за сотні кілометрів з України, обпаленої війною. Тому нинішній фестиваль, як і попередні, ще довго буде відлунювати в серцях його учасників музикою і голосами, які перепліталися-обнімалися у Хорватській читальні на Трасаті... Найкраще про це сказала сама Ольга Камінська: «Наш фестиваль не надто великий, але він надто теплий на зустрічі, обійми, знайомства, свідчення і випромінювання любові до рідної культури...». І – на відкриття.

Чотири дні невтомної праці організаторів і журі та чотири дні неприхованого хвильування артистів...

Найбільше місцеву публіку та авторитетне журі, яке очолила Ольга Камінська, вразили виступи вокалісток з материнської України, які й здобудуть перші нагороди в конкурсі «Українські солоспіви в Рієці». За сотні кілометрів приїхали сюди Єлизавета Мазурець з Дніпра, Марина Поліщук з Кропивниччини, Аліна Вільчинська з Києва, а Ангеліна Половинка, родом з Черкащини, приїхала з Англії (де вона має тимчасовий прихисток).

Сильні голоси, драматичне виконання, сучасні популярні пісні та ритми і пісні, немовби вихоплені з полум'я війни (до речі, Ангеліна Половинка – вже вдруге на річковому фестивалі. Вперше вона приїжджає сюди разом з українським композитором, поетом-піснярем, народним артистом України нині світлої пам'яті Мар'яном Гаденком, якого вважає своїм учителем. Тому його ім'я прозвучало на фестивалі з вдячністю. І не тільки – в її устах)...

На відміну від виконавиць сучасних популярних пісень, зовсім іншу манеру співу, що свідчить про широку палітру конкурсу, продемонструвала Катерина Мичка-Гірник – вокалістка й скрипачка вокально-інструментального ансамблю Культурно-просвітницького товариства «Кобзар» із Загреба (цимбали, скрипка-вокал, віолончель), виступ якого вона й підготувала і який здобув першу нагороду у своїй номінації. Катерина Мичка-Гірник заспівала народну пісню «Ой журавко, журавко» у власній інтерпретації, мистецькі використавши мелодію М. Скорика. Образ сумної журавки, підсиленій білим попотняним одягом артистки, стилізованим під

народний, лягав на серце як метафора України.

Вперше на фестивальній сцені – новостворений вокально-інструментальний гурт «Галичина» з Карловця під орудою Тетяни та Влада Твардовських, до якого входять хорвати та українці, що мають тут тимчасовий прихисток. Зокрема вокальне тріо (Катерина Побоча, Любов Дубенкіна та Марія Помазан) здобуло другу нагороду. А весь гурт відзначено першою.

Ще один дебют на українському фестивалі – виступ хорватського жіночого хору «Врело» з Фужіне, також

відзначений першою нагородою.

Окремою сторінкою в програмі фестивалю став музично-літературний вечір «Кімоно для Баттерфляй», де відбулася презентація однайменної книги відомого українського письменника, автора так званих подо-

рожніх романів Олександра Балабка та прозвучали пісні у виконанні Ольги Камінської. Великий плакатний портрет Соломії Крушельницької досі прикрашає бібліотечну залу, де в кінці квітня товариство «Дніпро» – Ріека провело святковий концерт на вшанування її 150-літнього ювілею. Адже свято пам'яті великої прими триває. Жвава та колоритна розповідь автора про свою геройню, несподівані повороти її сценічної долі заінтригувала багатьох, як і особа самого письменника. Він багато подорожує, багато бачить і знає, і вже працює над продовженням повісті про знамениту Соломію. Очевидно, ще матимемо нагоду долучитися до його пошуків і відкриттів: господарі фестивалю оголосили про нову, літературну номінацію, в якій зможуть взяти участь поети і прозаїки. І звісно – Олександр Балабко запрошений знову... Український мистецький фестиваль триває.

Родзинкою фестивалю був II Міжнародний конкурс «Українське танцювальне ревю», в якому взяли участь юні танцюристи з Осієка і Лабіна. Публіка та члени журі насолоджувалися дитячими виступами Українського культурно-просвітнього товариства «Леся Українка» Осіек та вихованцями хореографа Віталія Клока першого класу відділу танцю Лабінської школи мистецтв імені М. Б. Рашана. Членів журі та всіх присутніх у залі зачарував сольний виступ Валентини Хаустової – українки, яка тимчасово перебуває в Хорватії і вже навчає маленьких діток танцювати.

Яскравим завершенням фестивалю став гала-концерт,

на якому виступили учасники всіх конкурсів – солоспівів і танцювального зі своїми найкращими номерами. Він був наповнений танцями у виконанні переможців ІІ Міжнародного конкурсу «Українське танцювальне ревю» – дитячих ансамблів з міст Осіек і Лабін, зокрема первого класу відділу танцю Лабінської школи мистецтв імені М. Б. Рашана (хореограф Віталій Клок).

Справжньою розкішшю було слухати виступи артистів-професіоналів... Ольга Камінська, народна артистка України, українсько-хорватська примадонна опери і оперети, очільниця УКПТ „Дніпро“, виконавши свої нелегкі обов’язки голови журі - знову долучилася до творення пісенної аури фестивалю – заспівавши свої улюблени «Чорнобривці» та пісню "Summertime" Георгія Гершвіна, написану під впливом української колискової „Ходить сон коло вікон“; Так само, як і її чоловік Віктор Камінський, який обраний представником української національної меншини Приморсько-Горянської області, яка й стала основним спонсором і меценатом Українського фестивалю, взяв на себе дуже важливу частину підготовчої роботи в організації фестивалю, зокрема технічну... Під час гала-концерту він виступив у своєму звичному амплуа музиканта: віртуозного фаготиста.

У виконанні музичного ансамблю товариства «Дніпро» - Рієка «Оберіг» прозвучала композиція з двох пісень в інструментальній обробці Андрія Шустя „Ой, у лузі червона калина“ та „Засвіт встали козаченъки“. У складі оркестру – Валерія Ващенко (альт), Тетяна Скляренко (віолончель), Юлія Кушнерик (скрипка), Віктор Камін-

ський (фагот), Сергій Росул і Василь Єнко (валторна). Ці музиканти-професіонали, всі – учасники музичного оркестру Хорватського національного театру імені Івана Зайца в Рієці.

До цієї когорти долучилася Юлія Кушнерик з України, недавно прийнята солісткою-скрипачкою в оркестр Хорватського народного театру імені Івана Зайца. Під час концерту вона виконала на скрипці відому пісню GO-A Shum.

Гала-концерт завершився піснею «Звучи, рідна мово» (на слова Андрія Демиденка, музика Олексія Семенова), у виконанні Ангеліни Половинки. Та мистецький фронт, як сказав Олександр Балабко, триває..

Чотири дні зустрічей, відкриттів і обіймів з давніми приятелями промайнули як одна мить. Настав час аналізу, підсумків та захвальниць на адресу всіх, хто долучився до провадження цього свята. Захвальниця – це дивовижне хорватське слово найліпше передає потребу не просто подякувати, а й – похвалити. Це якщо відчувати по-українськи. Як авторка ось цих рядків на Фейсбуці: щиро дякую організаторам фестивалю українського мистецтва в Хорватії за дивовижне відчуття дотику з батьківщиною.

А ще це слово означає, що попереду знову багато праці, знову і знову.

Надія Мориквас,
членкиня Національної спілки письменників України

МАЙСТЕР КЛАС «УКРАЇНСЬКА ТРАДИЦІЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ»

Український народ має багату культуру, величезний скарб якої складається з цінностей, надбаних багатьма поколіннями. Вони закладені в українських звичаях, обрядах, фольклорі, адже в них – світовідчуття та світосприймання народу. В них пояснюються та обґрунтуються взаємини між людьми, цінність духовної культури окремої людини і народу взагалі. Як і рідна мова, звичаї і традиції об'єднують людей в один народ.

Керуючи саме такими принципами, члени Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар за фінансової підтримки Міської ради Вуковара та Ради української національної меншини, 12 травня 2023 року організували і провели чудовий майстер клас під назвою «Українська традиція – трансформація». На творчому гуртку зібралися члени дитячої групи «Сонечко», члени хорового колективу товариства, українки та українці, які у зв'язку з військовими подіями в Україні тимчасово переселені у Вуковарсько-Срібницьку область. І тут було чому повчитися! З таємницями своєї майстерності присутніх знайомили Славка Плішка (малювання на склі), Штефіца Войнович (рукоділля), Катерина Бойко (в'язання гачком), Аніта Пезерович (виготовлення українських віночків). Разом з уже відомими старо-

винними техніками виготовлення народного декоративного мистецтва, учасники гуртка мали можливість практично засвоїти нову багатогранну техніку фелтінгу – сухого валяння з вовни, яку майстерно презентувала пані Тетяна Задирака з Ілачі. Для наймолодших учасників заходу це був захоплюючий процес. Новачки у цій техніці, вони з першого разу з валяної вовни з терпінням створювали чарівні фігурки. Здебільшого це були Божі корівки – сонечки – неймовірно красиві комахи, герої фольклору, казок і віршів, незвичайні створіння, які прикрашають наш світ і жовто-блакитні сердечка на знак підтримки України.

Спільна робота у дружній і теплій атмосфері була тією єднальною ланкою, яка зблизила всіх учасників. Такі майстер класи допомагають українцям, які тимчасово перебувають у Хорватії, легше пристосовуватися, спілкуватися, знайомитися з новими друзями, отримувати нову корисну інформацію. В свою чергу, українці, які довгий час проживають на теренах Хорватії і вже пройшли тяжкий шлях інтеграції, діляться своїм досвідом та надають корисні поради.

Тетяна Рамач

ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВУКОВАРІ

У Вуковарі 17 червня 2023 року в організації Української громади Республіки Хорватія та Українського культурно-просвітнього товариства імені Івана Франка з Вуковара успішно проведена традиційна маніфестація під назвою «Дні української культури у Вуковарі». Члени УКПТ імені Івана Франка відзначили і 20-річчя діяльності свого товариства. Фінансову підтримку в організації свята надали Рада з питань національних меншин Республіки Хорватія, Місто Вуковар, Представник української національної меншини Вуковарсько-Срібомської області, Представник української національної меншини Міста Вуковар і Рада української національної меншини общини Богдановці.

Культурний захід відвідали високі гості: старший спеціаліст з культури Адміністративного департаменту туризму та культури Вуковарсько-Срібомської області Анамарія Мішич, член Ради з питань національних меншин РХ Марія Семенюк Сімеунович, голова адміністративного відділу соціальної діяльності міста Вуковар Йосип Палош, голова Української громади РХ Владо Карешин, представниця української національної меншини Вуковарсько-Срібомської області Тетяна Кочнева Рамач, представники та голови Рад української національної меншини з області й міста, колишні голови Української громади Республіки Хорватія та греко-католицьке духовенство.

Під час урочистого концерту глядачі насолоджувалися виступами дитячих та дорослих колективів УКПТ

«Іван Франко» Вуковар, УКПТ «Україна» Славонський Брод, УКПТ «Леся Українка» Осіек та КМТ «Іван Сенюк» Кула, Сербія.

Представники всіх товариств, які взяли участь у культурній маніфестації, продемонстрували багатогранність української культури, гідно представили культурну спадщину українського народу, історичні надбання та цінності українства. Приємно було бачити велику кількість дітей та молоді, які патріотичними віршами, піснями та українськими народними танцями прикрасили концерт мистецької творчості.

Також приємно відзначити, що до діяльності всіх Українських культурно-просвітніх товариств, які десятиліттями працюють над збереженням української мови та культури в Республіці Хорватія, приєдналися українці, які через російську агресію на Україну, вимушено залишили свою Батьківщину, свої міста й домівки. Діти і дорослі з України приєдналися до роботи українських товариств у Хорватії та спільно презентують багатство й красу української мови, культури і тисячолітніх традицій.

Тетяна Рамач

DANI UKRAJINSKE KULTURE 2023. U VUKOVARU

UVukovaru je 17. lipnja 2023. godine održan svečani koncert amaterskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva u okviru manifestacije „Dani ukrajinske kulture Vukovar 2023.“.

Organizatori manifestacije bili su Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske te Ukrainsko kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Franko“ iz Vukovara, koje je 16. ožujka ove godine obilježilo svoj jubilej – 20 godina uspješnog i neumornog rada na očuvanju, njegovanju i promoviranju ukrajinske kulture, a za taj je rad 2020. godine nagrađeno Plaketom Grada Vukovara.

Manifestacija je održana pod financijskim pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske te Grada Vukovara, a uz potporu i suradnju s predstavnicom ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyanom Kochnyevom, predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara te Vijeća ukrajinske nacionalne manjine općine Bogdanovci.

Organiziranje ovakve manifestacije izražava potrebu za očuvanjem etničkog, kulturnog i jezičnog identiteta, a istovremeno je i važan doprinos kulturnom i društvenom razvitu grada Vukovara i županije na čijem području djeluje udruga.

Događaju su prisustvovali viša stručna suradnica za kulturu Upravnog odjela za turizam i kulturu Vukovarsko-srijemske županije Anamaria Mišić, članica Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Semenjuk Simeunović, pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Vukovara Josip Paloš, predsjednik Ukrainske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin, predstavnica ukrajinske nacionalne manjine u Vukovarsko-srijemskoj županiji Tetyana Kochnyeva, predstavnici i predsjednici Vijeća ukrajinske nacionalne manjine na županijskim, gradskim i općinskim razinama u Hrvat-

skoj, svi bivši predsjednici Ukrainske zajednice Republike Hrvatske, grkokatoličko svećenstvo i časne sestre Bazilijanke.

U svečanom dijelu koncerta sudjelovali su ukrajinski pjevački i plesni ansambls kako iz Republike Hrvatske, tako i iz Republike Srbije. Nazočni su mogli uživati u ukrajinskim narodnim i domoljubnim pjesmama i prelijepim ukrajinskim narodnim plesovima koje su izveli UKPD „Ivan Franko“ Vukovar, UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod, UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek te KUD „Ivan Senjuk“ Kula.

Izuzetnu pozornost publike pridobili su članovi Dječje skupine ukrajinskog stvaralaštva „Sonečko“ UKPD „Ivan Franko“ Vukovar koji su prisutnima, kao i uvijek, pokazali kako Ukrajinci u Vukovaru imaju kome ostaviti u naslijede svoje običaje, jezik i kulturu.

Davor Lagudza

ODRŽAN SEDMI „DJEĆJI FESTIVAL PJESEN I PLESA“ U KORODU

Drugog dana obilježavanja Dana Općine Tordinci u Vukovarsko-srijemskoj županiji, u subotu 20. svibnja 2023. godine, po lijepom i sunčanom vremenu, održan je sedmi po redu „Dječji festival pjesme i plesa u Korođu“ na kojem je, uz kratkotrajni pljusak, uspješno nastupila i folklorna sekcija Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda. S obzirom na to da u općini Tordinci a i u samom selu Korođ živi i značajan broj pripadnika mađarske nacionalne manjine koji u međusobnoj komunikaciji koriste svoj materinji mađarski jezik, ovaj festival je bio smotra mađarskih dječjih folklornih skupina i njihovih gostiju s područja cijele Republike Hrvatske.

Na početku festivala održan je svečani mimohod svih sudionika u kojem su uživali mještani Korođa koji su izašli van pogledati svečani mimohod svih sudionika seoskim ulicama.

Načelnik Općine Davor Adžić zadovoljno je, s mještanima

Korođa i gostima među kojima su bili i saborski zastupnik Robert Jankovics s obitelji te konzul Republike Mađarske u Osijeku Csaszar Jozef Zoltan i drugi čelnici hrvatskih gradova, uživao u odlično uvježbanim koreografijama te ljepoti i šarolikosti narodnih nošnji. I načelnik i saborski zastupnik su čestitali svima na uloženom trudu i prezentaciji svojih folklornih točaka i zahvalili na dolasku.

Dječji festival pjesme i plesa u Korođu pokazao je koliko je važno poticati talente i interes djece te im pružiti priliku za izražavanje i samorazvoj. Razigrani i rasprjevani članovi društava i svi nazočni na ovom dobro organiziranom festivalu su se, po završetku programa nastavili zabavljati u Domu kulture gdje su se i počastili na zajedničkom domjenku i druženju.

Nikola Zastržni

МАНІФЕСТАЦІЯ «РАПСОДІЯ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЬОРІВ У ЗАГРЕБІ»

Українська громада міста Загреба відзначила Всесвітній день вишиванки маніфестацією «Рапсодія українських кольорів у Загребі». З 18 травня до 1 червня Український дім в Загребі перетворився на музей вишитої сорочки, у ньому проводилися екскурсії, відбувалися тематичні концерти й майстер-класи, конкурс дитячого малюнку та показ документального фільму. Маніфестація пройшла за підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.

Всесвітній день вишиванки відзначається щороку в третій четвер травня. Його мета – привернути увагу до українського традиційного мистецтва і культури, показати його сучасне значення, зробити вишивану сорочку не лише фольклорним, а й повсякденним одягом. Свято започаткувало у 2006 році громадська діячка Леся Воронюк, тоді студентка Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. За її ініціативи студенти та викладачі університету організували флешмоб – у визначений день з'явилися на заняття у вишитому одязі.

Зараз це свято, хоч і не має статусу державного, є популярним в усіх регіонах України й цілому світі. До

нього долучаються як українці, так і симпатики нашої країни – від звичайних людей до світових лідерів. День святкування обраний навмисне – найбуденіший день у теплому сезоні, щоб можна було вийти у вишиванці в повсякденних справах, не прикриваючи її верхнім одягом. Люди використовують це як привід розповісти іноземцям про Україну, поділитися традиціями свого регіону, показати свою національну ідентичність або підтримати українців.

2023 року Всесвітній день вишиванки припав на 18 травня. Цього дня в Українському домі в Загребі відкрилася експозиція вишиванок і витворів ручної роботи. На відкритті були присутні дружина Посла України в Республіці Хорватія Ніна Кирилич, представниця міста Загреба Ліляна Клашня, представниця Міністерства культури та ЗМІ Республіки Хорватія Маша Піпіч-Главач, представник Ради національних меншин Уряду Республіки Хорватія Тібор Варга, представник Хорватського парламенту Домагой Хайдукович, а також журналісти та фахівці у галузі культури, етнології та фольклористики, зокрема представники загребських музеїв. Захід урочи-

сто відкрив вокальний ансамбль «Щедрик» (музична секція УЗГЗ під керівництвом Олени Коновалової), який виконав народні пісні.

На виставці були представлені вишиванки, предмети традиційного гардеробу, інші вироби, а також вишиті картини українських переселенців К. Левченко з Києва і В. Романюка з Маріуполя. Володимир Романюк, залишаючи рідний Маріуполь, вивіз їх, не бажаючи залишати окупанту, і тепер ми мали честь показати їх в Українському домі в Загребі.

У рамках заходів в Українському домі були також виставлені роботи надзвичайного і прекрасного фотопроекту -ETHNO_FASHION_by_POTLOVA (авторка фотопроекту Катерина Потлова), які надихнули відвідувачів благодійного заходу "СИЛА КРАСИ. Жінки світу для жінок України" в Спліті 11.03.2023 р. за організації Товариства української культури «Цвіт» зі Спліта. Віримо, що ці чудові фотороботи скоро побачить загребська публіка на наступному заході.

Крім того, оскільки на 20 травня припала річниця виходу захисників Маріуполя з оточення в Азовсталі, до виставки були долучені авторські фотографії проекту «Я тебе...війна» Насті Сороки, Анастасії Крисак, Соломії Назарко. Проект покликаний привернути увагу до того, що наразі в полоні перебувають близько 2000 військових з Азовсталі та тисячі захисників і захисниць з інших ділянок фронту.

Вишиваний одяг та інші вишиті роботи для виставки надали їхні автори та власники. Серед них як українці, що прибули до Хорватії через війну, так і сім'ї, історія яких у місцевій національній громаді триває поколіннями, зокрема пані Маруся Юриста, сім'ї Гралюк, Шагадин, Стадник, Левченко, Камалов, Петровська, Масловська-Гояк, Кучма-Мікац, Тополко, Мелешко та ін. Особливе місце в експозиції зайняли «камуфляжні» вишиванки воєнної доби та історії, пов'язані з російською агресією в Україні. Виставку відвідали як окремі гості й сім'ї, так і групи школярів загребських шкіл і студенти. Екскурсії для них проводили представники Етнографічної секції УЗГЗ на чолі з Тетяною Шагадин - Мариною Журавель і Марією Мелешко.

19 травня в Українському домі пані Ніна Кирилич подарувала вишиванки наймолодшим членам громади – немовлятам з українських сімей, що народилися в Загребі у 2022 і 2023 роках. Така акція проводиться вперше, її ініціювала Українська громада міста Загреба. Також пройшов майстер-клас фольклористки й етнографині Анни Лотиш-Делібаш, яка розповіла про українські традиції вишивки, символіку та глибоке значення вишиванок для українського народу, а також разом з іншими українськими співачками представила старовинні українські обрядові пісні.

21 травня, у неділю, відбувся великий концерт дитячої творчості. У першому відділенні виступили гості з Осієка – дитячого колективу Українського культурно-просвіт-

нього товариства «Леся Українка», яке очолює Оксана Мартинюк. У другому – юні артисти з театральної секції УЗГЗ під керівництвом Тетяни Кучми-Мікац. Наприкінці концерту відбулося оголошення переможців конкурсу дитячого малюнку до Всесвітнього дня вишиванки. Нагороди вручив член журі конкурсу, хорватський художник Жарко Баучич. Конкурс дитячого малюнку проходив з 5 по 15 травня в трьох вікових категоріях українських школярів – 1-4 класи, 5-9 класи, 10-11 класи. Діти малювали на задані теми: «Мій авторський візерунок вишиванки», «Моя країна. Символи України», «Моя сім'я у вишиванках». Крім того, заступниця голови Української громади Республіки Хорватія і Представниця української національної меншини Вуковарсько-Сремської області Тетяна Рамач передала Українській громаді міста Загреба цінний подарунок – унікальну майстерну роботу пані Анастасії Шурочкиної – український тризуб на фоні кольорів державного прапора України, виконаний в техніці валяння з вовни, а також книги для наймолодших «Вивчаємо мову, зберігаємо традиції» авторів Тетяни Рамач і Оксани Мартинюк.

Офіційним закриттям маніфестації стала прем'єра первого повнометражного документального фільму «Спадок нації», присвяченого різним аспектам українських традицій виготовлення та носіння вишиваних сорочок. Спеціально для показу в Хорватії, завдяки зусиллям Культурно-просвітньої секції Української громади міста Загреба фільм було перекладено і відтировано хорватською мовою. Незабаром він буде доступним для показу в інших громадах Хорватії. «Спадок нації» детально розповідає історію українських вишиванок від добору тканини, ниток і візерунків до їхнього християнського й народно-магічного значення і аж до впливу на людські долі. Вже у XX столітті вишина сорочка набула політичного сенсу й стала одним із найважливіших символів національної ідентичності. І у ХХІ столітті лишається серед найдорожчого, що українці беруть із собою, тікаючи з окупованих міст. Справжній духовний спадок української нації.

Марія Помазан

KPD UKRAJINACA „KARPATI“ IZ LIPOVLJANA NA 7. GASTRO MANIFESTACIJI NACIONALNIH MANJINA U SIRAČU

U druga Nijemaca i Austrijanaca iz Sirača ove je godine 27. svibnja organizirala sedmu Gastro manifestaciju nacionalnih manjina u RH na koju su pozvani članovi Kultурно-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana kao predstavnici Ukrajinske nacionalne manjine.

Manifestacija je počela ispred Društvenog doma ponudom nacionalnih jela na štandovima, na kojoj je svoju gastronomiju predstavilo deset nacionalnih manjina. Članovi „Karpata“ predstavili su ukrajinska nacionalna jela, prije svega piroge, boršć te ostale slastice. Nakon degustiranja nacionalnih jela, program je nastavljen prezentacijom kulturnih dostignuća nacionalnih manjina. Nastupilo je šest predstavnika nacionalnih manjina.

Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana predstavili su se pjevačkom i plesnom skupinom veoma atraktivnim plesom „Hopak“.

Nastup predstavnika ukrajinske nacionalne manjine i prezentacija ukrajinske kulture nagrađen je najvećim pljeskom, prije svega zbog iskazane dinamike i kvalitete kod izvođenja.

Manifestacija je bila popraćena medijima, a prisustvovali su saborski zastupnik Veljko Kajtazi, ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina RH Alen Tahir, nekoliko saborskih zastupnika i načelnik Općine Sirač Igor Supan.

Ivan Semenjuk

OMILJENA TEMA NA NASTAVI MATERINSKOG JEZIKA

Na nastavi Ukrainskog jezika i kulture po Modelu C učenici izučavaju puno zanimljivih tema iz ukrajinskog jezika, književnosti, povijesti, zemljopisa, likovne i glazbene kulture. Ipak jedna od omiljenih tema je ukrajinska tradicionalna kuhinja. Na nastavi se učenici upoznaju s najpopularnijim ukrajinskim specijalitetima kao što su boršć, holubci, hrečaneke, kutja, uzvar i druge. Jedan od specijaliteta ukrajinske kuhinje jako dobro je poznat pripadnicima ukrajinske dijaspore, a to su piroge (varenyky). Piroge pripremaju bake i mame, a djeca ih obožavaju. Ovaj ukrajinski specijalitet udomaćio se i u selima Brodsko-posavske županije, te ga

rado pripremaju.

Učenici koji pohađaju nastavu ukrajinskog jezika u Kaniži i Šumeću svako proljeće pripremaju piroge na nastavi. Osim djevojčica, dječaci također vrlo vješto pripremaju piroge. Osim teorije pripreme piroga, učenici imaju i praktični zadatak. Najfinije su piroge one koje su pripremili svojim rukama i to u lijepom društvu vršnjaka.

Pripadnici ukrajinske nacionalne manjine čuvaju svoj jezik, kulturu, ali i kuhinju koja ima dugu i povijesnu tradiciju.

Teo Piteša

**TRADICIONALNO 40. IZDANJE MEĐUNARODNE SMOTRE FOLKLORA
„LIDAS” U PLETERNICI**

Unedjelju, 18. lipnja 2023. godine održano je u Pleternici tradicionalno 40. izdanje Međunarodne smotre folklora „LIDAS”, okosnici kulturnog života Pleternice, koju je organiziralo Kulturno-umjetničko društvo „Orljava“ iz Pleternice. Između mnogobrojnih folklornih i pjevačkih skupina u programu su se, veoma uspješno i uz ovacije publike i uzvike „Slava Ukrajini“ u dva navrata predstavili i članovi Ukrainskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukraina“ iz Slavonskog Broda svojom folklornom sekcijom i mješovitim pjevačkim zborom. Ovaj, jedan u nizu uspješnih nastupa ujedno je bio i posljednji prije zasluzene ljetne stanke za sve članove i rukovodstvo UKPD „Ukraina“.

Prva smotra folklora je održana u Pleternici 1972. godine, s tim da nije održana dvije godine zbog COVID-a. Ove godine pleterničkoj publici i njihovim gostima su se predstavili, uz domaćina Kulturno-umjetničkog društva „Orljava“ i gosti iz Požeško-slavonske, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske, Vukovarsko-srijemske, Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije te jedno Kulturno-umjetničko društvo iz Sombora u Srbiji. Smotra je počela u popodnevним satima mimohodom od Osnovne škole fra Kaje Adžića do Trga bećarca. Ispred Gradske kuće svojim jednominutnim progra-

mom mnogobrojnoj publici predstavilo se svako kulturno-umjetničko društvo, a zatim su svi pojedinačno nastupili na Trgu bećarca. Plohe Trga bećarca obojane su različitim bojama i simbolički prikazuju slavonska polja. Trg se pruža od obale rijeke Orljave na istoku, do zapada gdje se plohe postepeno uzdižu i tako tvore prostor svojevrsnog amfiteatra koji motri Trg i Orljavu. Tako oblikovan prostor tvori jedinstveno mjesto na svijetu gdje se moderna arhitektura spaja s tradicionalnom nematerijalnom kulturnom baštinom i lokalnim geografskim obilježjima. Ispod tog uzdignutog dijela Trga bećarca je Muzej bećarca i info centar "Svijet graševine" gdje se bećarac, stopljen s vinom, proučava i slavi. Za one koji ne znaju, bećarac je karakterističan tradicionalni rimovani napjev, dvostih, kojega pjevaju razuzdani momci neženje, a ponekad i pokoja djevojka. Odnedavno bećari i bećaruše imaju idealno mjesto sastanka na Trgu bećarca, u centru Pleternice, malog i lijepog mjesta u Slavoniji ugodnog za život i rad. Po završetku smotre folklora, u žaru nogometne groznicе, članovi Društva su nazočili zajedničkom gledanju finalne utakmice Vatrenih u Ligi nacija, na velikom platnu, također na Trgu bećarca u Pleternici.

Nikola Zastržni

«КРАСА УКРАЇНИ» В СПЛІТІ

УСпліті 20 травня 2023 року відбувся захід культури, творчості та краси, яку дарує нам Україна. До організації цього заходу долучились відомі художники, дизайнери та митці з України, щоб своєю творчістю показати не тільки незламний дух українського народу, але й неймовірну креативність, працьовитість і талант.

Хорватія захоплює своїми краєвидами, які містять в собі надзвичайно захоплючу магію краси, надихаючи митців на створення неповторних витворів мистецтва, саме тому подібний культурний обмін надзвичайно важливий для обох країн.

Vікторія Балан

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANO 59. BRODSKO KOLO

Najstarija manifestacija izvornog folklora u Hrvatskoj

U nedjelju 11. lipnja 2023. godine, Dječjom smotrom folklora "Igra kolo maleno" u Sportskoj dvorani OŠ „Antun Mihanović“ započeli su programi 59. "Brodskog kola", najstarije manifestacije izvornog folklora u Hrvatskoj.

U sklopu „Brodskog kola“ održani su sljedeći programi:

16. lipnja u Tvrđavi Brod - svečani koncert Folklorne ansambla Broda i gostiju iz Metkovića i Koprivnice, 17. lipnja u Tvrđavi Brod - folklorna večer uz sudjelovanje sedam kulturno-umjetničkih društava i folklornih udruga, 18. lipnja ulicama Broda od 17 sati svečana povorka kulturno-umjet-

ničkih društava i svatovskih zaprega Konjogojske udruge „Slavonija“ i folklorni program "Ajd u kolo maleno" uz nastup kulturno-umjetničkih društava i folklornih udruga iz Bogdanovaca, Novih Perkovaca, Drežnika i Muća (Dalmatinska zagora), središnji program u Tvrđavi Brod - tradicionalna smotra izvornog folklora "Šokadijo sve ti je na glasu" i izbor najljepših narodnih nošnji uz nastup čak dvadeset kulturno-umjetničkih društava i folklornih udruga iz cijele Hrvatske.

Između 18 dječjih folklornih skupina i društava u programu Dječje smotre folklora "Igra kolo maleno" uspješno su se predstavili najmlađi članovi folklorne sekcije Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda. Kao i u svim dosadašnjim nastupima oduševili su Brođane koji su ispunili tribine ove lijepi i funkcionalne školske dvorane. Brodski Ukrajinci su bili posebni i drugačiji u svojim životopisnim narodnim nošnjama i kvalitetno izvedenim figurama i skokovima koji prevladavaju u ukrajinskim plesovima za što su zaslužni mali plesači koji marljivo vježbaju na probama dva puta tjedno a naravno i njihov voditelj i koreograf Ivica Kševi.

Nikola Zastrižni

„LJEPOTA UKRAJINE“ U SPLITU

Dana 20. svibnja 2023. godine u Splitu je održan događaj kulture, kreativnosti i ljepote koji nam daje Ukrajina. Predstavljena je prva ukrajinska umjetnička kolonija u Hrvatskoj. U organizaciju ovog kulturnog događaja uključili su se poznati umjetnici, dizajneri iz Ukrajine te svojom kreativnošću prikazali su ne samo nesalomljivi duh ukrajinskog naroda, već i nevjerojatnu kreativnost, marljiv rad i talent Ukrajinaca. Hrvatska je poznata po prekrasnim krajolicima, a u sebi nosi iznimno fascinantnu čaroliju ljepote, inspirirajući umjetnike na stvaranje umjetničkih djela, stoga je ova vrsta kulturne razmjene iznimno važna za obje zemlje i grada prijatelja Splita.

Viktorija Balan

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА НА XVIII ОГУЛІНСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ КАЗКИ

Казкове привітне містечко Огулін зустріло нас рясним дощем. Але настрій у кожного з нас був сонячний! Боми приїхали вперше взяти участь в фестивалі. На батьківщині відомої казкарки Івани Брлич-Мажуранич за доброю традицією щорічно проводиться фестиваль казки за участю театральних колективів Хорватії та запрошених мистецьких колективів з різних куточків світу. Цього року фестиваль відсвяткував своє повноліття – 18 років. Ми щиро вдячні організаторам цього чудового заходу за запрошення, а і наш театр-студія Української громади міста Загреба приїхав в гості, як ведеться, не з порожніми руками. 9 червня 2023 року широкому глядацькому колу фестивалю в рамках програми було представлено виставу «Зачарована красуня» за мотивами українських народних казок.

Велика подяка акторам-початківцям за їх працю, час, любов та натхнення, за все добре, що вони щиро вкладають у розвиток та популяризацію української культури, традицій, самобутності.

В свою чергу колектив секції щиро вдячний за всебічну підтримку Українському дому в місті Загреб, активу Української громади міста Загреба за створення найкращих умов для реалізації творчого потенціалу, можливості спілкування з однодумцями та співвітчизниками, збереження свої національної ідентичності.

Особливістю нашої вистави є застосування багатожанровості. Так Богдан Лукович-Чайка, хореограф нашого театру, надихнув глядачів виконанням фрагменту з відомого українського народного танцю гопак, у виконанні членів талановитої музичної родини Мудрик на сцені зазвучали скрипка та флейта. Також з радістю можемо відмітити, що крім дорослого акторського складу у виставі беруть участь вихованці дитячої групи Театральної секції – Уляна Мудрик та Божена Стадник. Бурхливи емоції та оплески малих та дорослих глядачів викликали виступ артистки цирку Нелі Лойс.

Участь у фестивалі та сприйняття публіки надихнули нас на амбітні плани. Попереду нові проекти, праця, емоційне піднесення, втома, вистави та ... ваші посмішки і слози від сміху. Ми віримо в себе, у нас все вийде!

А усіх бажаючих спробувати себе в якості акторів, ми радо чекаємо в нашому дружньому колективі.

Тетяна Кучма-Мікац

ДНІ СЛОВАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ОСІЄКУ

У Осієку в організації „Matica Slovačke“ Осіек уже сьомий рік підряд відбувається культурна маніфестація під назвою «Дні словацької культури». Культурно-мистецька програма, в якій крім словаків, взяли участь різні національні меншини, відбулася 24 червня на центральній площі міста Осіек - Анте Старчевича. Цього року члени товариства „Matica Slovačka“ відзначили 30 років діяльності свого товариства. Крім святкового концерту за участю різних національних меншин, мешканцям Осієка та гостям міста були представлені виставки різноманітного рукоділля, мистецьких картин та гастрономічних традицій – найвідоміших страв різних національних меншин.

Поділити святковий настрій зі словаками прийшли і українці - члени Українського культурно-просвітнього товариства імені Лесі Українки з Осієка. Так як більшість членів українського товариства з Осіека приймало участь у культурно-мистецькій програмі Феставілю пісні, танцю і художнього мистецтва в Рієці, тож представити товариство прийшли члени рукодільного гуртка «Гердан», яке діє в рамках товариства під керівництвом проф. Тетяни Ласик Жагар.

Українське шатро майорilo прекрасними виробами, які майстерно виготовили члени гуртка, а здебільшого сім'я Жагар. На виставці представлений і відомий Петриківський розпис – українське декоративно-орнаментальне народне малярство, яке зародилося на Дніпропетровщині в селищі Петриківка, звідки й походить назва цього мистецтва. Члени гуртка «Гердан» намагаються не лише зберігати звичаї цього захопчуючого малярства, а й надавати їому нових рис. Також українці пишаються тим, що петриківський розпис 5 грудня 2013 року було внесено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО. На виставці були й колоритні вишиті рушники, ляльки мотанки, глиняні глечики, фігурки з глини, дерев'яні тарілки, плетені кошики, портрет Тараса Шевченка на дерев'я-

ній дощці, книги Кобзаря тощо – все те, чим пишаються українці. А українці Осієка пишаються і тим, що вони неодноразово займали призові місця, здебільшого перші, на виставках рукоділля у своєму місті.

Бережімо свої традиції, свою багату й оригінальну культуру, солов'яну мову, тим більше зараз, коли ворог намагається все знищити. Виховуймо почуття національної свідомості та любові до України!

Олеся Мартинюк

**BOGOSLOVI IZ UKRAJINE U POSJETU ŽUPI UZVIŠENJA SVETOG KRIŽA
U SLAVONSKOM BRODU**

Utorak, 27. lipnja 2023. godine bogoslovi iz Bogoslovnog sjemeništa Svetoga Duha iz Lavova (Ljviva, ukr: Львів) u Ukrajini posjetili su grkokatoličku Župu Uzvišenja svetog križa u Slavonskom Brodu u sklopu svog sedmodnevног boravka u Republici Hrvatskoj u pratinji svoga vicerektora o. Mihajla Lesiva. Dolazeći iz strahote rata, o. Lesiv je istaknuo da se među Hrvatima osjećaju kao među braćom i sestrama. Također je zahvalio za pomoć i prihvatanje raseljenih Ukrajinaca koji su u Hrvatskoj pronašli utočište i mir. zajedno s ukrajinskim bogoslovima, pitomcima sjemeništa u Lavovu bio je i križevački vladika, biskup mons. Milan Stipić koji je predvodio pjevanu liturgiju sv. Ivana Zlatoustog. Uz njega su liturgiju slavili domaći župnik o. Aleksandar Hmilj, župnik u Kaniži o. Andrii Luchyn, vicerektor Bogoslovnog sjemeništa Svetoga Duha iz Lavova prof. o. Mihajlo Lesiv, te župnik rimokatoličke župe sv. Leopolda B. Mandića u Slavonskom Brodu vlč. Robert Farkaš, biritualac, a posluživao je i uvodnu molitvu predvodio đakon Grkokatoličke crkve u Hrvatskoj Robert Čabraja.

Liturgijsko slavlje su svojom izuzetno ugodnom pjesmom pratili ukrajinski bogoslovi, pitomci sjemeništa u Lavovu a nazočni su bili oduševljeni njihovim skladnim pjevanjem i rasponom glasova jer se rijetko na našim terenima može čuti i doživjeti ovakav način izvornog sakralnog pjevanja.

Njihov je puhački orkestar sa dirigentom Andrijanom Leskivom (Андріян Леськів) nakon svete mise izveo impresivan prigodni koncert uz niz ukrajinskih skladbi, a skladbu "Moja domovina" koja je bila i ostala simbol otpora velikosrpskoj agresiji na Hrvatsku prije tridesetak godina izveli su kao točku iznenađenja. Mnogima je ova glazba izmamila suze na oči te podsjetila na važnost zahvalnosti braniteljima na slobodnoj i suverenoj Republici Hrvatskoj. Nakon koncerta druženje je nastavljeno svečanim ručkom u pastoralnoj dvorani slavonsko-brodske župe uz međusobno upoznavanje, ugodan razgovor i zajedničku pjesmu.

Veoma živa i organizirana grkokatolička župna zajednica u Slavonskom Brodu bila je samo jedna od postaja putovanja bogoslova kroz Hrvatsku koje je organizirano u suradnji s Hrvatskom biskupskom konferencijom, žećeći mladim studentima bogoslovije iz Ukrajine približiti hrvatski narod, kulturu, vjeru i običaje, zajedno moliti s njima i upoznati ih i s grkokatoličkim župama u Hrvatskoj. Prije Slavonskog Broda bili su u Zagrebu u franjevačkom svetištu sv. Antuna Padovanskog, sjedištu hrvatske grkokatoličke eparhije u Križevcima, potom su posjetili Đakovo i u katedrali sv. Petra pjevali na svetoj misi a posjetili su i Lipik gdje je njihov orkestar održao koncert duhovne glazbe. Svoj boravak u Hrvatskoj ukrajinski bogoslovi, pitomci sjemeništa u Lavovu će završiti

obilaskom primorskih grkokatoličkih župa i kratkim odmorom na prelijepom hrvatskom moru.

Lavovsko bogoslovno sjemenište Duha Svetoga je visokoobrazovna ustanova Lavovske nadbiskupije ukrajinske Grkokatoličke crkve, čija je svrha odgoj kandidata za svećenike. Filozofsko i teološko obrazovanje provodi se u suradnji s ukrajinskim katoličkim sveučilištem.

Bogoslovija Duha Svetoga nasljednica je Općeg bogoslovog sjemeništa koje je 1783. godine osnovao austrijski car Josip II.

Na temelju Bogoslovije u Lavovu 1929. godine a na inicijativu i uz blagoslov mitropolita Andreja Šepickohoga (Андрея Шептицького) osnovana je Grkokatolička bogoslovna akademija. Godine 1930., kada je Josip Slipij (Йосиф Сліпій) postao rektorom, Bogoslovija je bila pravi rasadnik

budućih svećenika.

Nakon dolaska boljševika je zatvorena. Sjemenište je 1990. obnovio nadbiskup Volodymyr Sterniuk (Володимиром Стернюком). Lokalne vlasti Lavova nisu htjele vratiti stare prostorije Bogoslovije jer su iste dali u vlasništvo Nacionalnog sveučilišta Ivana Franka. Umjesto toga, sjemeništu su dodijeljene prostorije starog ljetnog pionirskog kampa.

Godine 2001., tijekom svog posjeta Ukrajini, Sveti Otac Ivan Pavao II. blagoslovio je kamen temeljac za izgradnju kompleksa Lavovske bogoslovije Duha Svetoga. Izgradnja je započela u ožujku 2002., a dovršena je u kolovozu 2005. godine. Glavni donator bio je vlč. Werenfield Van Straaten, osnivač organizacije Church in Need. Puno su pomogli i drugi pokrovitelji, kako iz inozemstva, tako i iz same Ukrajine.

Nikola Zastržni

U PODVINJU PROSLAVLJEN BLAGDAN SVETOG ANTUNA

Pod gesmom „Evo, činim nešto novo...“ (Iz 43., 18-19) blagdan sv. Antuna Padovanskog, nebeskog zaštitnika istoimenih župe u Podvinju kod Slavonskog Broda proslavljen je ove godine u utorak, 13. lipnja. Sveti Antun jedan je od najomiljenijih katoličkih svetaca, koji je svetim proglašen samo godinu dana nakon svoje smrti.

U Hrvatskoj se blagdan obilježava svetim misama, blagoslovom djece i procesijama. U Slavonskom Brodu posebno svećano je bilo u prigradskom naselju Podvinje gdje je taj dan crkveni god ili popularno kirvaj i gdje su, već tradicionalno, bili brojni hodočasnici kako bi nazočili svetim misama.

Sveti Antun Padovanski rođen je 1195. godine u Lisabonu, glavnom gradu Portugala. Krsno ime bilo mu je Fernando Martins de Bulhões ili Fernando Martim de Bulhões e Taveira Azevedo. Ostavivši blagodati svjetovnog života i stupivši u red sv. Franje, dobio je ime Antun, a pošto je sa 36 godina umro u talijanskom gradu Padovi, gdje počivaju njegovi ostaci, dobio je ime: Padovanski.

Na blagdan svetog Antuna posebnost je blagoslov djece

i cvijeća, ponajviše ljiljana koji se smatraju njegovim cvjetom. Tisuće i tisuće vjernika i hodočasnika svakog 13. lipnja okupljaju se u župama svetog Antuna diljem zemlje kako bi proslavili blagdan tog sveca a tako je bilo i u Podvinju.

Svete mise su se održavale od ranih jutarnjih pa do kasnih večernjih sati. Tradicionalno je i ove godine kao i u više od četrdeset godina do sada u osam sati ujutro služena grkokatolička sveta liturgija na kojoj su uz domaćeg župnika i propovjednika o. Aleksandra Hmilja, suslužili i dekan slavonski o. Nikola Stupjak, župnik iz Lipovljana, župnik iz Kaniže o. Andrii Luchyn, župnik iz Piškorevaca o. Igor Sikora, rimokatolički župnik Župe sv. Leopolda Mandića u Slavonskom Brodu vlč. Robert Farkaš, inače biritualist te veliki i dragi prijatelj brodskih grkokatolika uz asistenciju đakona o. Roberta Čabraje. Liturgijsko pjevanje predvodile su sestre bazilijanke zajedno sa župljanima iz Slavonskog Broda i Bukovlja.

Nikola Zastržni

SREDIŠNJI SUSRET GRKOKATOLIKA SLAVONIJE I SRIJEMA I RASELJENIH OSOBA IZ UKRAJINE

Na blagdan Rođenja sv. Ivana Krstitelja, u subotu 24. lipnja 2023. godine u grkokatoličkoj župnoj crkvi Krista Kralja u gradu heroju Vukovaru, a u organizaciji župnika Vukovara i Rajevog Sela o. Olega Zakaljuka i povjerenika za izbjeglice na području Vukovarsko-srijemske županije, održan je II. središnji susret grkokatolika Slavonije i Srijema te raseljenih osoba iz Ukrajine.

Susret, na kojem su sudjelovali vjernici grkokatolici, Ukrnjaci, Rusini i Hrvati iz Vukovara, Osijeka, Petrovaca, Mikluševaca, Piškorevaca, Beraka, Rajeva Sela, Slavonskog Broda, Bukovlja, Gornjih Andrijevaca, Lipovljana, Šumeća i Kaniže, i raseljene osobe iz Ukrajine, započeo je okupljanjem i molitvom za sve žrtve Domovinskog rata i rata u Ukrajini na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru. Nakon što su položeni vijenci i zapaljene svijeće za sve grkokatolike koji su dali svoj život u Domovinskem ratu za Hrvatsku kao i za poginule u agresiji Rusije na Ukrajinu, molitveni spomen, Panahidu, ispred brončanog spomen-objekta s vječnim plamenom predvodio je križevački vladika Milan Stipić zajedno sa svećenicima i đakonima gdje je na neki način odana počast za sve poginule kojih je među našim vjernicima i župljanima bilo jako puno.

Uslijedila je svečana arhijerejska liturgija blagdana Rođenja sv. Ivana Krstitelja u prepunoj grkokatoličkoj župnoj crkvi Krista Kralja u Vukovaru koju su s vladikom križevačkim

Milanom Stipićem služili župnici grkokatoličkih župa Slavonije i Srijema te đakoni.

U svojoj nadahnutoj homiliji, vladika Stipić je izrazio zahvalnost svima koji su utkali svoje živote u slobodu Hrvatske, istaknuvši kako je više od 30% grkokatoličke župe mučeničkoga i herojskoga grada Vukovara stradalo u Domovinskom ratu i da je to zapravo najveći postotak koji je neka zajednica dala za slobodu Hrvatske, potaknuvši ujedno sve da se mole za prestanak okrutne i brutalne agresije Rusije na Ukrajinu u kojoj ginu nevini ljudi i nemilosrdno se razraju njihovi domovi i infrastruktura. Obratio se i raseljenim osobama iz ratom pogodene Ukrajine i naglasio da se zajedno molimo i za njih i njihove žrtve koje su strašne. Naglasio je da se ovim susretom želi gradu Vukovaru dati na važnosti jer je on Grad heroj koji je dao veliku žrtvu za slobodu naše domovine Hrvatske. Grad Vukovar poseban je i po svom povijesnom, društvenom, kulturnom i multietničkom sadržaju. Na kraju je vladika Stipić poručio vjernicima da budu ponosni što su dio jedne male, ali jedinstvene i vrijedne biskupije u Hrvatskoj.

Poslije zajedničkog liturgijskog slavlja i domjenka organiziran je posjet znamenitostima Vukovara, Memorijalnog centra Domovinskog rata i Vukovarskog vodotornja. Susretu su nazočili i predstavnici Vukovarsko-srijemske županije i Grada Vukovara.

Nikola Zastrižni

U K R A I N E

PODRŽIMO UKRAJINU!

Hvala svima koji podržavaju Ukrajinu! Vi možete doprinijeti svojim prilogom povratku mira u Ukrajinu i biti sigurni kako će stići i doći tamo gdje treba.

Ukrajinska zajednica Grada Zagreba

Žiro račun u Raiffeisen banci: 2484008-1135244382

IBAN: HR2324840081135244382

Sa naznakom: Za pomoć Ukrajini i povratku mira u Ukrajinu

